

OLIMPIADA UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ

pentru elevii din mediul rural
Etapa județeană – 13 martie 2022
Clasa a VI-a

Timpul de lucru: 2 ore.

Toate subiectele sunt obligatorii.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Partea I (20 de puncte)

Citește cu atenție textele următoare, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date:

Dar cea mai stranie poveste pe care Maya a auzit-o aici, lângă fântână, e cea a călușilor albaștri: este povestea unor mânji fermecați care trăiesc în inima pădurii și pe care-i poți vedea doar o singură dată în viață; sunt atât de mici, că-ți încap în palmă, aidoma unor spiriduși de lumină...

Auzindu-le povestea, puștoaica se simțea fascinată: oare cum să cuprinzi în minte și în suflet atâtea lucruri miraculoase, cum să faci să nu uiți nimic din vorbele moșului, atâtea întâmplări uimitoare, atâtea amintiri? [...]

Despre căluși vorbiseră, în trecut, în mare taină, doar bătrânii satului... O nebănuită herghelie care viețuia în codri vechi și neumblați din Munții Poiana Ruscă, noaptea ieșind în luminișuri să soarbă roua de pe firele fragede ale ierbii. Erau mai mici chiar decât veverițele ori dihorii, poate aidoma unor pârși-de-alun¹ încăpându-ți în palmă, semănând însă perfect cu mânji, doar că erau mititei și albaștri, un albastru ca cerul în diminețile de cireșar. Aveau ochișori negri și coama lungă, ajungându-le aproape de copite; stăteau locului doar când se hrăneau ori se adăpau, în rest galopând mai tot timpul, coama fluturându-le în vânt ca o flăcăruie albăstruie și vie. Se hrăneau cu trufe negre, cărora moșul le spunea diamantele pământului, niște ciuperce tainice, crescând sub pământ, în preajma fagilor, stejarilor și carpenilor, în apropiere de rădăcini, semn că viața este posibilă și sub pământ, miraculoasă și nepereche. Răscoleau țărâna cu copitele lor minuscule, descoperind trufe, potolindu-și foamea, la sfârșit bătătorind pe îndelete pământul ca locul să rămână ascuns, să nu năvălească porci-sălbatici și să prăpădească totul.

(Ladislau Daradici, *Până când o să apară graurii...*, în volumul

Uite cine vorbește)

pârș-de-alun¹ = alunar; mamifer mic

1. Transcrie două cuvinte din câmpul lexical al pădurii. **4p.**
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns: **4p.**
Călușii fermecați se adăpau:
 - a. în diminețile de cireșar;
 - b. din fântâna moșului;
 - c. cu roua de pe iarbă.
3. Aranjează secvențele următoare în ordinea apariției lor în fragmentul dat: **4p.**
 - a. coama fluturându-le în vânt ca o flăcăruie;
 - b. povestea unor mânji fermecați;
 - c. nebănuită herghelie care viețuia în codri vechi
 - d. erau mititei și albaștri;
4. Transcrie, din text, patru verbe la timpuri diferite ale modului indicativ. **4p.**
5. Explică, în 30 - 50 de cuvinte, semnificația secvenței: *oare cum să cuprinzi în minte și în suflet atâtea lucruri miraculoase*, raportându-te la text. **4p.**

Partea a II-a (20 de puncte)

Se dă textul:

În sistemul mitologiei populare românești, calul se individualizează prin structura profund contradictorie atributelor sale fundamentale [...]. Astfel el este considerat când binecuvântat, când blestemat, când curat, când spurcat, când util, când păgubos, când binevoitor și benefic, când răuvoitor și malefic, când năzdrăvan și fermecat, când banal și nărăvaș. [...]

Calitățile și defectele sale s-ar datora, spun legende, unei opțiuni din „illo tempore”¹: calul și boul au avut de ales între a mânca iarbă verde și a merge încet, pe de o parte, și a mânca ovăz și alerga repede, pe de alta (alteori între a munci din greu și a fi mâncați de oameni sau a fi de fudulie și a fi mâncați de câini); boul a ales prima variantă, calul pe a doua. [...]

În mod emblematic, folclorul românesc asociază calul cu feciorul și fecioria. În unele zone ale țării există chiar obiceiul de a se crește un „cal de holtei”, care nu se folosește la muncile gospodărești și care se ține numai pentru călărie. [...]

Epicul² colindelor, baladelor, basmelor, și chiar al legendelor reliefează, cu maximă expresivitate, attributele calului ca însemn al tinereții eroice (vezi pe larg I. Mușlea, 1924). [...] Evident, în toate situațiile epice, calul este năzdrăvan: el beneficiază de o naștere sau de o transformare miraculoasă, consumă alimente fermecate ori substanțe cu puteri magice (măr, lapte, rouă, jăratice etc.); înțelege graiul oamenilor, prevestește viitorul, dăruie armele fermecate, posedă obiecte vrăjite (gresia, oglinda, peria etc.), scuipe foc, zboară „mai iute ca vântul și ca gândul” etc.); îl ajută pe erou în toate faptele lui: căutarea, lupta, metamorfoza³, probele de pricepere și istețime, evadarea din temniță, saltul peste mare etc.; anunță moartea eroului, îi sapă mormântul și uneori moare odată cu el ș.a.m.d.

(Mihai Coman, *Bestiarul mitologic românesc*)

illo tempore¹ = (lat.) în acea vreme; în trecutul îndepărtat

epic² = narativ

metamorfoză³ = transformare

1. Identifică, în text, două cuvinte/structuri care cuprind atribute ale calului năzdrăvan. **4p.**
2. Transcrie, din text, secvența în care este numit calul unui tânăr. **4p.**
3. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia este menționată varianta care conține informația corectă, conform textului dat: **4p.**
 - a. Calul mănâncă iarbă și merge încet.
 - b. Oglinda este un obiect magic aflat în posesia calului năzdrăvan.
 - c. Calul năzdrăvan reprezintă bătrânețea.
4. Formulează un enunț în care să precizezi, potrivit informațiilor din text, pe cine ajută calul năzdrăvan. **4p.**
5. Explică în 30 - 50 de cuvinte, cum a obținut calul calitățile și defectele. **4p.**

Partea a III-a (50 de puncte)

1. Numește un element comun, de conținut, identificat în cele două texte. **5p.**
2. Rescrie propoziția de mai jos, înlocuind cuvintele **vorbiseră** și **doar** cu câte un sinonim, iar cuvintele **trecut** și **bătrânii** cu antonimul fiecăruia: **5p.**

Despre căluți vorbiseră, în trecut, în mare taină, doar bătrânii satului...

3. Integrează într-un enunț un cuvânt existent în al doilea text, care denumește un aliment mâncat de calul năzdrăvan. **5p.**
4. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, ce sunt trufe, conform primului text. **5p.**
5. Motivează, în cel mult 100 de cuvinte, părerea pe care o ai despre calul năzdrăvan, având în vedere al doilea text dat. **15p.**
6. Scrie o compunere narativă, de minim 150 de cuvinte, în care să continui primul text dat, folosind informații și din al doilea text. **15p.**

Notă!

În cazul cerințelor care solicită formularea răspunsurilor sub formă de enunț sau de text se vor puncta conținutul și redactarea răspunsului (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate; coerența textului; respectarea normelor de ortografie și de punctuație).